

פרוטוקול מס' 77
מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ג', י' סיון תשי"ב
בשעה 8:45, 3.6.52.

משתתפים:

י. גורי - היו"ר
ח. אריאב
א. מ. גניחובסקי
ש. דיין
א. הרצפלד
ק. לוז
מ. סנה
ז. סוזאייב
י. פורדר
מ. קלמר
י. רוקח
ר. שרי
א. ציזלינג

נעדרים:

י. גדר
י. אפרתי

מזומנים:

ד"ר ברגמן - הממונה על הכנסות המדינה;
ד"ר ברוש - משרד האוצר
ד"ר גלס - משרד המשפטים
מר קיטרון - משרד המשפטים
מר ספינק - משרד האוצר

סדר-היום:

(א) שאי לתוח;
(ב) חוק לחיקון פקודת סמ-הכנסה.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

י. רוקח:

ב-15 במאי הוציא שר האוצר צו ש"מקדעים מוקנים הנמצאים באזור עיריה או בתחום שיפוטה של מועצה מקומית, רשאי האפוטרופוס לדחות לגביהם את סילוקם של מסים, ארנונות או תשלומי חובה אחרים כיוצא באלה, כולם או מקצתם, לתקופה שיקבע האפוטרופוס, באישור שר האוצר, בכל מקרה ומקרה ובתנאים שיקבע כאמור. זה חל גם על מקרים שכבר עברו. לאפוטרופוס יש רכוש, ומדוע לא ישלם? צירים, מנזרים ומוסדות ציבוריים אינם משלמים, ועכשיו לא ישלם גם האפוטרופוס?

(ב) הסתדרות מדי צינית "הדסה" מקבלת תמיכה מתוך התקציב, ומוסד כזה מרשה לעצמו לדרוש תשלום של 2,500 ל"י ליום ממקרים סוציאליים, בשעה שבת-החולים שלנו מנהלים משא-ומתן עם קופת-החולים של ההסתדרות על קבלת לירה אחת. מדוע אין ביקורת?

א. ציזלינג:

טבלי לקבוע עמדה לדברים שאמר חבר הכנסת רוקח, אני חושב שמקומם בוועדה לשירותים ציבוריים ולא כאן. אמנם זהו ענין של תקציב, אולם כל הדברים בסופו של דבר נוגעים בכסף.

א. מ. גניחובסקי:

האם יש בדעת האוצר להביא לוועדת הכספים את המאזן של התקציב האחרון שהסתיים ב-31.3.52?

(ב) כמה נגמר תקציב הפיתוח?

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
3.6.52

א. מ. גניחובסקי: (ג) כאשר דנו על התקציב, הוחלט שוועדת הכספים ממליצה על הגדלת סכום האישפוז בכתי-החולים.

האם הובא הדבר לידיעת האוצר?

ד) קראתי היום שהממשלה החליטה על תוספת לתקציב וכדומה, ולא הביאה זאת לידיעת ועדת הכספים. הייתי רוצה לדעת מהו הכיוון של האוצר בענין זה.

א. איזלינג: האם הוצאה לפועל החלטתו על השוואת התמיכה בכתי החולים לנכים?

הינ"ר י. גורני: קיבלתי מכתב ממשרד הבריאות שבו הם ביקשו פירוש להחלטה על השוואת התמיכה. כתבתי להם

את הפרטים, ואני מחכה לתשובה.

אשר לענין השתתפותו של שר האוצר בישיבות - כל החברים יודעים מדוע הוא מטעם להשתתף כעת. כל זמן שהממשלה לא הציעה הצעה ועדיין לא סיכמה את דיוניה בענין התוספת לתקציב - אי אפשר להביא זאת לכאן.

בעוד כשנועיים תביא הממשלה לנסת את תקציב הפיתוח. אשר לתקציב הקודם - שמעתי שמכינים עכשיו דו"ח שיובא לוועדת הכספים. זה קשרו בהעברות מסעיף לסעיף, ועד שיגמרו זאת אי אפשר לגמור את הדו"ח.

אשר לענין הגדלת סכום האישפוז בכתי-החולים, לא היתה זאת החלטה מטעם ועדת הכספים, אלא משאלה. המדינה נמצאת במצב קשה, ההכנסות לפי שעה אינן באות לפי המשוער, ההוצאות גדולות והממשלה נמצאת במצב המחייב אותה לדרוש מחדש בגורל התקציב. אין, אפוא, לחשוב עכשיו שמשאלה זאת תבוא על סיפוקה בעתיד הקרוב.

ד"ר ברגמן: שר האוצר מסר בשבוע שעבר פרטים על התקציב. הוא היה מאוזן השנה. מס-הכנסה במאי השנה צריך היה להיות ב-50% יותר מאשר בשנה שעברה, ולעומת מאי אשתקד הוא עלה ב-66%. בכסף מתבטא הסכום ב-3,050,000 ל"י. מצב המכס והבלו איננו טוב.

הינ"ר י. גורני: השאלות יועברו לשר האוצר, ונבקש עליהן תשובה.

א. מ. גניחובסקי: יש לי שאלה נוספת: שמעתי שבזמן האחרון אין להשיג קוניאק. מדוע הדבר, ומה בכוונת הממשלה לעשות בענין זה?

מת' חושב מר הורוביץ למסור לנו דין וחשבון על המשא ומתן באנגליה, כפי שהוא עושה מדי פעם בפעם כשהוא נוסע לחוץ-לארץ?

י. פורדר: קראתי בזמן האחרון בעתונים פרסום על חובות המדינה. האם אין בדעת האוצר למסור חובות הכספים דין וחשבון על המצב לאמיתו? לא כדאי שנהיה ביזונים בענינים כאלה מפי העתונים, ואפשר למסור לנו את הפרטים, אצולו בישיבה סגורה. הממשלה חייבת לדעת מה הם החובות במטבע חוץ, לא רק של הממשלה, כי הרי היא המספקת את המטבע הזר.

ז. סוזאייב: שר האוצר הבטיח להביא לוועדה עד סוף מאי סקירה כללית על מצב טאזן התשלומים. אינני רוצה שנלמד על כך מן העתונים.

אני מצטרף לבקשתו של חבר הכנסת פורדר שיימסרו לנו פרטים על מצב חובות המדינה. כאשר אנו ביקשנו לדעת זאת, אמרו לנו שזה סוד, ובאותו זמן מסרו את הפרטים באמריקה. אינני חושב שזה הוגן.

ח. אריאב: הדואר והטלפון העלו את המחירים, ובקהל הרווח דעה שהותרה הרצועה ובכספים אין משלמים רק לשם ביסוי הוצאות השירות של הדואר והטלפון. היות וזהו משק סגור, לא אכפת לממשלה. אולם הייתי רוצה לקבל פרטים.

א. איזלינג: מספר שאלות נוספות: לפני יותר משנה זיכה אותנו האוצר בחומר של מחקר על ענינים שונים. הייתי רוצה שנקבל יותר חומר על המחקרים, ביחוד כאשר בעתונים מתפרסם חומר על מחקרים ממשלתיים. הייתי מרמז שיש להביא לנו

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
3.6.52

א. ציזלינג: (ב) האם מתכוונת הממשלה להכין תכנית כלכלית? הייתה תכנית גרינבאום לסטפר שנים והייתה ביקורת שלו על שנה אחת. האם יש לממשלה קווים של תכנית יסוד, ואם לא - האם היא עוסקת בהכנת תכנית כזאת, ומתי תגיש לנו אותה?

הי"ר י. גורני:

אי אפשר לומר שלא טיפלנו בשאלת מאזן הגשלושים. השאלות שעוררה סיעת הציננים הכלליים הועברה למר הרוביץ ועכשיו מתבע ממנו תשובות סופיות, אשר לענין העלאת תעריפי הדואר והטלפון - היו לנו בירורים, ואם ישנה העלאה חדשה, נדרוש ביאורים גם בנוגע לזאת. שר התחבורה אמר לנו שתקציב משרד התחבורה מאוזן על ידי הסעיפים השונים בו, כלומר: ההכנסות מן הדואר, למשל, מכסות את הגרעון ברכבת, ולכן אי אפשר לומר שההכנסות מן הדואר מכסות רק את הוצאות שירות הדואר. אנו עוברים לחוק לתיקון פקודת מס-הכנסה.

ד"ר ברגמן:

מהדיונים בוועדה הבינתי שרוצים לתת שחרור מהמס בכל מקרה שמחליפים נכס בלתי פרודוקטיבי בנכס פרודוקטיבי תחלתי חושש שמס שבח מקרקעין לא יפעל. הגעת לידי הצעה: ישם רווחי הון על מקרקעים - מס-שבח מקרקעין - ואותו נשאר לחוד ואת החוק של מס רווחי הון נטיל רק על דברים אחרים. בנוגע לשטרי ערך העוברים לסוחר, לא כדאי להפעיל את המס עדיין ועל ידי כך לצאת מן הסבך הזה. מכתוב בחוק שבנוגע לניירות ערך אלו יופעל החוק בתאריך שייקבע. כמו כן הייתי מציע לחדות את מס רווחי הון על מטלטלים שאינם נתונים לפחת לפי מס הכנסה. על ידי כך נוכל להפעיל את החוק הזה באופן אדמיניסטרטיבי ביותר קלות.

אם יתקבל העקרון הזה, נוכל להוציא מן החוק כמה דברים מסובכים מאד, כמו: העברת רווחים או הפסדים משנה לשנה, אאאא אם לאדם ישנו פחת בסך 400 ל"י על ציור, ומכר אותו ברווח של 600 ל"י - ישלם מס רווח הון על 200 הל"י, ואם היו לו הפסדים - יש להתחשב בכך. זוהי עבודה קלה לאדמיניסטרציה, אלא ודבר זה לא יעורר התנגדות אצל בעלי ההון. אם מחליפים נכס הון וחייבים בתשלום מס רווחי הון, לא ייגבה המס בתנאי שתוך חדשים אחרים ישקיעו את אאאא הכסף מחדש באופן קבוע בהשקעה פרודוקטיבית, שהיא: (א) כל השקעה בחקלאות; (ב) השקעה בתעשייה, תחבורה, שיכון, אם תאושר באופן מיוחד.

הי"ר י. גורני:

הדברים עדוכים ב-3 כיוונים: (א) לעשות אלימינציה בנוגע לדברים שחוק שבח מקרקעים חל עליהם; (ב) לעשות את החוק יותר פשוט; (ג) להגמיח שהשקעות התמורה ממכירת נכסים במפעלים יוחר פרודוקטיביים, יהיו פטורות אא, במיגים מדימיים, מס רווחי הון. יש להגדיר מה זאת השקעה פרודוקטיבית לצורך חוק זה. אם ההצעות מתקבלנה על דעת חברי הוועדה, יביש לנו הד"ר ברגמן הצעות מנוסחות.

א. ציזלינג:

במקרה של מכירת מקרקעים שחל עליהם מס שבח מקרקעים, לצרכי בנין ושיכון עצמי, בגודל שיהיה מאות על ידי שר האוצר - האם ישלם את המס או לא?

הנוכחי של

ד"ר ברגמן:

לפי חוק מס שבח אאאא מקרקעים צריכים יהיו לשלם כדי לשנות זאת, לריכות לבוא הצעות לתיקון החוק. אם מוציאים מס רווחי הון את כל הענין של מקרקעין, אי אפשר לתת הקלות במס שבח מקרקעין.

א. ציזלינג:

פירוש הדבר שמצד אאאא אחד תאפשר שחרור של שטרי ערך, ומצד שני צריכים יהיו לשלם אותם אנשים מיעוטי אמצעים שקרקעאאאאא זה הוא כל הסכונותיהם למען שיכון עצמם.

ד"ר ברגמן:

אי אפשר לכתוב בחוק מס הכנסה שדודשים לתקן סעיף מסויים במס מס שבח מקרקעין.

א. ציזלינג:

אני עוקד בכל תוקף על דרישת להכניס סעיף כזה שישחרר אותם. ד"ר ברגמן מציע כאן שחרורים לשטרי ערך, ואי אפשר להעביר את התיקון שאני מציע - לגבי הצד השני - לחוק אחר. אני דורש להכניס תיקון זה כאן.

א.ב.

אאאאאאאאאאאאאאאאאא
ישיבת ועדת הכספים
3.6.52

ח. אריאב:

בלי ספק, תיקונים אלה הם תיקונים ממשיים בהצעת החוק, אולם הם מראים לי בעליל עד כמה כל החוק הזה הוא מיותר. כאן מחפשים דרך בכל זאת להציל את המצב, ומוכרח להצות חוק כזה, אפילו אם לא יחול על איש. ההסתייגות שלי בעינה עומדת, אם כי את התיקונים, כמובן, אני מקבל, אולם אני מסתייג כמה שנשאר בחוק.

א. צילינג:

אני מתנגד לכיוון זה של ההצעות. אני מתנגד להשטטה, לדחיה.

היו"ר קורא את התיקון מס' 5 - תיקון לסעיף 4(1)(א).

היו"ר י. גורי:

תיקון זה בא להוציא מן החוק כל מה שאיננו בגדר קצובת נסיעה או קצובת מחיה.

א. צילינג:

אני מזכיר שהכנסתי כאן הצעה.

ד"ר ברגמן:

גם כאן יש לי הצעה, כתוצאה מכיוון הדיונים בוועדה. אני את דעתי לא שיניתי, ואינני חושב שאפשר לרפא את המחלה על ידי כך שנותנים לכם אזרחים מיוחדים את 200 הל"ש, אולם אני רואה שחייבים למצוא דרך כלשהי בנוגע למקרים שהוזכרו, כמו: שרים, שופטים וקצינים. אדם יכול להתייח על ידי קבלות שהוציא סכום מסוים על ייצוג, ואז יקבל את הכסף, אולם החוק האנגלי אינו מאשר דמי ייצוג משוחררים סמס הכנסה באותו זמן קובע החוק האנגלי שהאוצר יכול לתת תעודה לפקידים מסויימים בשירות הציבור שיקבלו הנחות לצורך הוצאות מסויימות הקשורות במשרתם, אם אישוד כזה ייתן - עליו להינתן באישור ועדת הכספים, על פי המלצת שר האוצר. אני מציע לכתוב: "שר האוצר יכול, באישור ועדת הכספים, לאשר שהענקות שפרעו לפקיד מסמלה מהות תמורה להוצאות מיוחדות הקשורות עם משרתו של הפקיד, ואז העסקה כזאת לא תיחשב כהכנסה לצורך חישוב ההכנסה החייבת במס". על ידי כך אני הוצה לבנות אגשר בין אלה הרואים לתת שחרור של דמי ייצוג ביד רחבה, ובין אלה השוללים זאת. הוא הדין בצבא.

היו"ר י. גורי:

האפשרות היא לתת את הרושות הזאת רק לעובדים בשירות המדינה. התוספת של שופטים ושרים צריכה להיות מסוייגת, היות ואת מסמדתם קובעת ועדת הכספים, והיא שתחליט אם לשחרר את דמי הייצוג שלהם, ולא שר האוצר. יש להכניס זאת באופן נבחר.

ד"ר ברגמן:

אני חושב שהחוק אמר שוועדת הכספים קובעת את המשכורת, בתור בא-כוח של המעביד, אבל בשאלה אם המשכורת פטורה מסמס או לא - מכריעה הוועדה לא בתור מעביד אלא בתור מחוקק. אינני חושב שבשבי לנו זהו ענין פיסקלי חשוב, ובפרט כאשר שר האוצר בלאו הכי צריך לאסובה של הוועדה בענין זה.

מה קיסרון:

כאשר ועדת הכספים הקודמת דנה במשכורת השופטי היתה כוונה להחליט שחלק מסויים מהמשכורת פטור ממס-הכנסה, ואז בתעוררה השאלה אם ועדת הכספים מוסמכת לדון בכך, והוחלט בשלילה. החוק אמר שוועדת הכספים תחליט על המשכורת ולא על פטור ממס-הכנסה. אני נתבקשתי אז להכין הצעת תיקון לחוק, וגם עשיתי זאת, אולם החוק לא הגיע לקריאה בכנסת.

היו"ר י. גורי:

ישנה אפשרות שניה, שנשאיר את החוק הקודם בלי לשנות את התנאי המגביל, ויחד עם זאת לתת סמכות לוועדת הכספים במקרים מסויימים להעלות את הסכום הזה. הצעתו החדשה של ה"ר ברגמן אומרת שבנוגע לעובדי המדינה תבוא הצעה מצד שר האוצר, באישור ועדת הכספים.

א. צילינג:

אני מציע להפסיק את הו יכוה ללעבור להצבעות, היות ואנו עוסקים בקריאה שניה.

הרחלט: להמשיך בדיון.

י. פורנר:

ישנה הצעה מצד הממשלה להסכים לדמי-ייצוג. לעומת זאת לוחץ הד"ר ברגמן על ניסול דמי הייצוג לאנשי שדמי הייצוג דרושים להם באמת. אני רוצה לדעת את הסיבה לכך.

א. ציזלינג:

דמי ייצוג הם או פרסומת או לוקסוס. אפשר להטיל עליהם מס, גם במידה שהם נחוצים באמת. אפשר להגיש חשבון, ואז יקבלו את התשלום עבור ההוצאות. אם רוצים לתת למישהו תוספת אפשר לעשות זאת על ידי משכורת יותר גבוהה, שישלמו עליה מס. אני בעד העניין של קצובת מחיה בצבא, אולם אינני מקבל את ההסברה שאלוף או שופט חייב לקבל בביתו אצאצא אורחים. אם עושים זאת לגבי עובדי ממשלה - לא תעמדו בפני הלחץ של מי שאיננו עובד מדינה שדמי הייצוג דרושים להם לא פחות. אני נגד כל פירצה בעניין זה.

ז. סוואיני:

אנו מדברים כל כך הרבה על מקרים יוצאים מן הכלל שאין אנו חושבים על היהודי הפשוט. מה עושה אזרח פשוט שאין הוא פקיד ממשלה ואין לו פריון עבודה מיוחד ודמי ייצוג? לדעתי הסייג הזה של פקידי מדינה כלל איננו אצאצא צודק. אם רוצים בכך, אפשר להשאיר זאת בסעיף כללי, שוועדת הכספים תוכל לפרסם תקנות - אולם אל תגבילו זאת אצאצא בהגדרה שזה מכוון רק לפקיד ממשלה. מה בנוגע לפקידי רשויות מקומיות וכדומה?

הינו"ר י. גורני:

מסתמנות הצעות מספר: א) הצעתו של הד"ר ברגמן; ב) שהנוסח יהיה יותר כולל ולא יחול רק על פקידי ממשלה אצאצא, באישור ועדת הכספים; ג) לא להחליף את התנאי המגביל והוא יהיה כתוספת בלי להזכיר במיוחד את פקידי הממשלה; ד) הצעת הממשלה המקורית ללא כל תוספות.

ד"ר ברגמן:

אני רוצה לחפוש את הרע במיעוטו - ולדעתי זוהי הצעתי הנוכחית. ההגבלה של פקידי ממשלה באה רק משום שמשכורתם נקבעת על ידי התקציב, באמצעות האוצר והכנסת, ובנוגע אליהם אפשר רק להציע את ההצעות האלו. אני מסכים שכאן ישתמשו במידה מטיימת כדי להכניס דמי ייצוג, כי דמי ייצוג הם תוספת חפשית מס - אולם הדי מתנים זאת באישור ועדת הכספים ואם לא תראה את הדרישה כמוצדקת - תצביע נגד. אי אפשר להחליט לתת לשופטים ולשרים שחרור מטס-הכנסה, ואחר כך להתבייש להודות בכך. הצעתי היא לבטל כליל את דמי הייצוג, כפי שעשו האנגלים, אלא לתת בקורים מסויימים לא דמי ייצוג אלא להתנות מתן קיצבה כלשהי משוחררת מס, באישור ועדת הכספים. אולם זאת אפשר לעשות רק לגבי אלה שוועדת הכספים אחראית בעד משכורתם.

הינו"ר י. גורני:

אני שותף לדעתם של הד"ר ברגמן וחבר הכנסת ציזלינג שיש לבטל כליל את דמי הייצוג, אולם נוכחתי לדעת שאי אפשר לעמוד בכך, ואני אביע פשרה בעניין עקרוני. לדעתי אי אפשר לתת מעמד מיוחד לעובדי המדינה, אם כי הם מקבלים את משכורתם באמצעות התקציב, אולם תקציב ישנו לכלל מוסד, וכל אחד מהמוסדות האלו הוא זרוע של תקציב המדינה. פירוש הדבר שצריך לשמור את האפשרות הזאת לא רק לעובדי המדינה. ישנה אפשרות אחת שאני מוסר לוועדת הכספים את ההחלטה בכל מקרה על כל סוג, ואז בעמוד בפני לחץ עצום. אם האוצר רוצה לעשות זאת בנוגע לפקידינו - יעשה זאת ודאג הוא, אבל אנו לא נוכל. אני מציע לא להחליף את התנאי המגביל ולאפשר לוועדת הכספים במקרים מסויימים להחליט אחרת, לחרוג מהמסכם של 200 ל"י, אבל לא רק לגבי עובדי המדינה. האזרח הפשוט חייב להבין את החוק. אילו ידעתי שהחוק יכלול רק חוג מפומצם מאד שאפשר לדעת אותו מראש, הייתי יכול להשאיר זאת, אולם זה בלתי אפשרי ולכן הצעתי את הצעתי מול הצעתו של חבר הכנסת ציזלינג.

ח. אריאב:

אנו מצטרפים להצעתו של היו"ר.

הינו"ר י. גורני:

אני חושב שהאוצר יעשה משגה אם יחליט על יזמת שר האוצר באישור ועדת הכספים לא רק לעובדי המדינה, אולם אם הוא אצאצא עומד על כך - אני מוכן להסכים.

שתי האפשרויות הן: משאירים את החוק כפי שהוצע ויבוא תיקון: שר האוצר יוכל, באישור ועדת הכספים, לאשר שהענקות שנתפרעו בלי אצאצא ההגבלה של "פקיד ממשלה" מהגורם המורה להוצאות מיוחדות.

ישיבת ועדת הכספים
3.6.52

א. צינולינג:

בעקבות ההצעה שהואעה אני מציע להקטין את מספר החברים המינימלי באגודה שיתופית לשם כך, ולהעמיד

אותו על 20 במקום 50.

(ב) אני מציע לומר: "נוסף לכך זכאי נציג מס-הכנסה לאשר את הזכות הזאת לאגודה קטנה יותר, על פי הצעת רושם האגודות השיתופיות". אם יתברר לו שיש נימוקים מכריעים לכך, יוכל לעשות זאת. אם לי להלכה יש לי גישה אחרת, אני מוכן להסכים לפשרתו.

י. רוסק:

מעל למספר של 50 חברים, אין זה כבר קואופרטיב, אלא לכל אחד ישנן 3-4 חברות מסביב לו. לעומת זאת, קואופרטיב קטן - כפי שכבר אמרו, כאשר חבריו עובדים שעות נוספות, הרי זה משום שאין להם קרדיטים והם חייבים בכך, ולהם יש לעשות.

ד"ר גלס:

במבט ראשון אולי נראה קצת טוור שנתנים זכות זאת דוק לחברי האגודות השיתופיות הגדולות. המבחן הוא: אם האדם הנהנה מכך מטלא תפקיד אלא הנהלתי או לא. בקואופרטיב גדול אין התר מטלא תפקיד כזה, והוא זכאי יותר לאאאאא להנחה מאשר חבר בקואופרטיב קטן, האחראי על עבודת המפעל.

היו"ר י. גורני:

אני מתנגד לגישה זו. על ידי כך שהקואופרטיב גדול והנהלה היא נבחרת ולא כל החברים משתתפים בה, אי אפשר להדביק לחבר תו של שכיר ולא מנהל.

מ. קלמר:

חוק שעות העבודה והמנוחה אינו חל על קואופרטיבים, וזה גורם לחילול שבת. אם חבר "דן" רוצה לעבוד בשבת, אי אפשר למנוע אותו מכך. משום כך אצביע נגד נתינת הנחות לקואופרטיבים היות והחוק הזה אינו חל עליהם. אני מציע לכתוב: "להוציא עבודה נוספת בשבת".

א. מ. גנייהובסקי:

אני דורש תיקון אחד: "חבר המרוויח עד סכום מסויים" אני מוכן לתת הנחות לאדם החייב לעבוד שעות נוספות כדי לקיים את משפחתו. אולם אם הוא מרוויח הרבה - מדוע לתת לו הנחה על השעות הנוספות? - כמוכן במקרים שעבודה נוספת כזאת אינה הכרחית כמו במפעלים חיוניים. אני מעמיד את הטכטימום של הכנסה על 150 ל"י לחודש.

י. רוסק:

היכן ישנה הגדרה של "שעות נוספות"? אנשי "א.ש.ד.", למשל, עובדים 32 שעות בשבוע. כיצד יחשבו להם את השעות הנוספות?

ד"ר ברשא:

בחוק שעות העבודה והמנוחה ישנה הגדרה. יחשבו לו שעות נוספות רק אותן השעות שהוא עובד למעלה מ-47 שעות בשבוע.

ד"ר גלס:

אני חושב שהתיקון: "להוציא עבודות נוספות בשבת" אינו גר-ביצוע, היות ואין מחשבים את השעות הנוספות בכל יום, אלא עושים את הסך-הכל במשך שבוע. אדם יכול לעבוד את שעות עבודתו הרגילות בשבת, ואז השעות הנוספות יהיו ביום א' או ביום אחר. עושים חשבון כולל של מספר השעות שהוא עבד בשבוע, ומה שלמעלה מ-47 שעות - אלו הן שעות נוספות. אי אפשר להפריד זאת לכל יום ולקבוע מה עבד בשבת.

א. צינולינג:

לדעתי אין ענין זה שיין לחוק הזה של מס-הכנסה, ואני מבקש להצביע על העקרון אם אפשר בכלל לקיים הצבעה בענין זה.

הרחלט: להעמיד את התיקון להצבעה.

י. רוסק:

אני רוצה להוסיף: פרט אם העבודה בשבת היא עבודה חיונית, כמו: אחות רחמניה או עבודה במפעל מס' או חשמל וכדומה.

א. צינולינג:

גם אני חושב שאם מכריחים אדם לעבוד בשבת, כמו: בקיבוץ חליבה, או אחות או פועל במפעל מים. אא אני אינני אוהב לעבוד בשבת. ברור שאני מעוניין יותר ביום מנוחה, וכל פועל מעוניין בזה, גם אם איננו דתי, ואם מכריחים אותו לעבוד - יש לתת לו פיצוי.

א.ב.

שיבת ועדת הכספים
3.6.5

הראפליד:

אני מתנגד לכך. היתר לעבודה בשבת ניתן רק במקרים מסויימים, חיוניים ביותר. הצעתו של חבר הכנסת קלמר כרוזת גם למקרים שיש עליהם היתר, כי על מקרים שאין עליהם היתר והאדם עובד הנאתו - יכול הוא לשלם מס. אולם אם דורשים ממנו לעבוד במפעל המים בשבת - אין קחת ממנו את המס.

ינ"ר י. גורני:

תיקון זה אינו בא לשנות את חוק שעות העבודה והמנוחה. הוא נוגע רק לעבודה בקואופרטיבים.

מ. גניחובסקי:

אין התיקון נוגע רק לעבודה בקואופרטיבים. ישנו חוק מסתיר עבודה בשבת במקרים מסויימים, ובעד זה הוא יותן תוספת של 50% על השכר. נוסף לכך אין לתת עוד הנחה מהמס.

פורדר:

אינני מבין את כל הרעיון. אם אדם עובד 47 שעות בשבוע - אין הוא מקבל הנחות. אם הוא עובד 50 שעות - הוא מקבל תוספת על 3 השעות, והנחה מהמס. ישנה הצעה לנתח מתי עבד אדם את השעות נוספות - ולכך אני מתנגד.

הוחלט: לא לקבל את הצעתו של חבר הכנסת גניחובסקי האומרת: לא לתת הנחה מהמס על עבודה בשבת.

לחבר הכנסת א.מ. גניחובסקי. הסתליגות:

הוחלט:

לא לקבל את העקרון של הנחה מהמס על שעות נוספות לקואופרטיבים.

לחבר הכנסת א.מ. גניחובסקי. הסתליגות:

ינ"ר י. גורני:

אני מציע לקבל את התוספת ~~א~~ שהציע מר ברוש בענין מינימום של 20 איש בקואופרטיב, אולם גם פחות, באישור נציב מס-הכנסה בהמלצת רושם האגודות השיתופיות. אם זה יתקבל - אותר על הצעות האחרות.

הוחלט: לא לקבל את הצעתו של חבר הכנסת גניחובסקי בנוגע למתן זכות ההנחה לחברי קואופרטיבים המרוויחים רק עד 150 ל"י לחודש.

לחבר הכנסת א.מ. גניחובסקי. הסתליגות:

א. ציזלינג:

אתמול הצעתי שעד שיעור מסויים של הכנסה לא יחשבו כלל מס על שעות נוספות, ואחר-כך יקחו 15% ולא 22,5%. אתמול אמרתי שהסכום יהיה 1,800 ל"י לשנה, וכעת אני רוצה להקטין את הסכום ולהעמידו על 1,100 ל"י לשנה - 92 ל"י לחודש, לפי המלצת הוועדה לעביני תוספת יוקר שאמרה שזהו הסכום המינימלי לקיום משפחה. אם בתוך הסכום הזה - מחוץ לתוספת היוקר, נכלל גם השכר משעות עבודה נוספות - אין לקחת מס על שכר זה.

הוחלט: לא לקבל את התיקון של חבר הכנסת ציזלינג.

לחבר הכנסת א. ציזלינג. הסתליגות:

מ. סנה:

אי אפשר להעמיד בשורה אחת את האדם המרויח 92 ל"י לחודש בשעות עבודה רגילות, ואת האדם, שכדי להגיע לאותן 92 ל"י, הוא חייב לעבוד שעות נוספות.

ינ"ר י. גורני:

היות ואין אנו רואים לעורך בדרך כלל עבודת שעות נוספות הרי את התיקון הזה יש להכניס בסעיפים המדברים על הקלות למיעוטי-הכנסה, ולא כאן. אני מעמיד להצבעה את התיקון של חבר הכנסת קלמר לא לתת את ההנחות על עבודה נוספת בשבת לחברי קואופרטיבים.

הוחלט: לא לקבל את הצעתו של חבר הכנסת קלמר.

לחבר הכנסת מ. קלמר. הסתליגות:

א.ב.

ישיבת ועדת הכספים
3.6.52

היו"ר י. גורלי:

אשר לענין ההנחה - לא היחה כוונה לתת את ההנחה ~~אצאצאצא~~ לחברים בקואופרטיבים גדולים ולקטנים לא. זה נובד את כוונתנו המקורית. ישנו תיקון של חבר הכנסת ציזלינג האומר לקבוע את המספר ל-20 במקום 50 ולהסתפק בכך, ולהשאיר אפשרות נוספת לנציג מס-הכנסה על פי המלצת רושם האגודות השיתופיות לתת את הניכוי גם לקואופרטיבים אחרים. האם מוכן הד"ר ברגמן להסכים לכך?

ד"ר ברגמן:

אנו ניסחנו הצעות להקטין את המרחב בין שתי ההצעות ועשינו זאת על ידי הסייג של 50. אם אין רוצים לקבל זאת - מוטב להשאיר את ההצעה המקורית של היו"ר, כלומר: כל הקואופרטיבים יהנו מהנחה זאת, לפי הסייגים שהציע היו"ר.

א. ציזלינג:

כרור שאינני מתנגד לכך.

א. ס. גניחובסקי:

מה תפקידו של רושם האגודות בקשר עם זה?

ד"ר ברגמן:

השחרור יינתן על ידי האוצר בהמלצת רושם האגודות השיתופיות.

א. ס. גניחובסקי:

האם מוכנה הממשלה להרחיב את השחרור הזה גם על השותפויות, או היא עומדת על אצ ההחלטה שנתקבלה כאן שרק הקואופרטיבים יהיו משוחררים?

ד"ר ברגמן:

אנו לא רצינו לשחרר גם את הקואופרטיבים, וכמוכן שאנו מעוניינים בשחרורים ככל האפשר/ פחות.

י. רוקח:

הייתי רוצה לקבל הסברה מדוע אין מאפשרים זאת גם לשותפויות.

אצאצאצאצאצא
היו"ר י. גורלי:

עלינו עוד לקבל החלטה פורמלית על התיקונים שהציע הד"ר ברוש בסעיף 29(ב).

הוחלט: לקבל את התיקונים שהציע הד"ר ברוש לסעיף 29(ב).

ד"ר ברוש:

אשר לשאלתו של סר רוקח, ברצוני להגיד שחברי שותפויות אינם מקבלים שבר בעד שחברי קואופרטיבים מקבלים שכר.

היו"ר י. גורלי:

על אגודות שיתופיות ישנה - או יכולה להיות - ביקורת. ביקורת כזאת איננה יכולה להיות על שותפויות. האגודות השיתופיות כפופות לשורה שלמה של כללים והוקים מבחינת עקרונות חברתיים של הנהלת העסק, ומבחינת המשכורת שלהם, שאותה אין הם יכולים לקבוע על דעת עצמם.

ח. אריאב:

אני תובע הסברה בענין זה מצד האוצר. כיצד יסבוג החוק שנתקבל, דבר כזה?

י. רוקח:

אני מציע תוספת: חברי הקואופרטיבים ששכרם עולה על 2,000 ל"י לשנה לא יוכלו ליהנות מהנחה זו.

הוחלט: לא לקבל את הצעתו של חבר הכנסת רוקח.

הסתייגות:

לחבר הכנסת י. רוקח.

ח. אריאב:

אני מודיע שבכנסת נדרוש הסברה מהממשלה.

א. ציזלינג:

בסעיף 29(א), המדובר על פדיון עבודה, הצעתי אתמול סכום מכסימלי של 1,800 ל"י לשנה, שאדם המרוויח אותו לא יהיה חייב בתשלום מס-הכנסה מהפדמיה לפדיון עבודה. גם כאן, כמו בסעיף 29(ב), אני מציע להצביע שנית ולהעמיד את הסכום על 1,100 ל"י לשנה - 92 ל"י לחודש מחוץ לתוספת-היזק, כפי שהסברתי.

ד. ברגמן:

ם יהיו תנודות בתוספת-היוקר, צריך יהיה לשנות את האחוז. אולם לא מצאנו
רך אחרת לקלוע למטרה. אני מקווה שתקבלו את ההנחה הזאת, המכוונת לבעלי
וכנסה בינונית ותאפשרו לנו לא להכביד יותר מדי בניכוי השוטר על הדרגות
ואלו, החשובות מאד למאמץ הכלכלי. השאלה של המס בשנה הבאה לאלה שמשלמים אותו
א על ידי ניכוי - תובא לפני הוועדה בעוד 8-9 חודשים. הצעה זאת מראה נטיה
להתחשב העובד המקצועי, בלי שיכביד יותר מדי על ההכנסה השוטפת.

ג. ציזלינג:

בתיקון החוק היה דבר חיובי אחד: הקטנת המס
למשתכרים מעט. אחרי כן היתה הכבדת-מה על
משתכרים קצת יותר, והיו הנחות מסויימות לבעלי רכוש גדול, שראו לתקן זאת
מעט על ידי מס-רווחי-הון. במשך שני הימים האחרונים למדתי לדעת: א) מס
יווחי הון לא ישאירו שריד ופליט; ב) לשכבות העליונות משאירים בתור מכסימום
זל מס 50%; ג) עכשיו באים לעשות הנחה לשכבות-הבניניים, הנחה שהיא צודקת,
וולם משאירים את השכבה הנמוכה ביותר בעוניה. מאמצי להקל במעט את מצבם על
ידי שחרור שכר שעות העבודה שלהם ופיריון העבודה שלהם מס - גם הם לא נשאו
זרי, והתוספת הזאת היא תוספת ריאקציונית לחוק שהציעה הממשלה בשעתו. זוהי
חזרה של תיקונים שבאמצעותם רצתה הממשלה - וגם הצליחה - לעשות רושם בציבור.

מעטה אדרוש: א) שהניכויים והזיכויים יהיו
מודים לשכר הנע בכל פעם עם תוספת היוקר; ב) את התיקונים האלה אדרוש להעתיק
לתוספת הנחות למקבלי שכר נטו.

ה. גורי:

נוכל לשפוט על הדרגות הראשונות לאחר שהד"ר
ברגמן יעתיק את הלוח ויחלק אותו לחברים.
נובעים זאת לא על ידי הנחה, אלא על ידי הסכומים שעל האנשים יהיה לשלם.
זעזעתי של הד"ר ברגמן לא באו במפתיע, כי הם הוצעו על יסוד הדעות שהושמעו
וועדה שבחלקן הסכים להן גם חבר הכנסת ציזלינג. מטעמים של דרגת-אמת ויתר
יעילות, מוטב לסגת מעט מהחוק שהוגש על ידי הממשלה. אשר לבעלי הכנסה
ינונית, גם חבר הכנסת ציזלינג מאשר שהתיקון צודק - ואין בזה משום הפיכה.

ו. פורנר:

תפקידנו הוא לדאוג למכסימום של הכנסה למדינה
במכסימום של צדק. אני מברך את ההצעה האחרונה
על 50% ברגע של איזון התקציב, כשישנה סכנה אינפלציונית - משונה לדבר על
שיטה ריאקציונית.
אשר להצעה השנית, אני חמיד מוכן לעזור לחקלאות וכו'. אולם אם
זכורים על "ריאקציוניות", אפשר לדבר על חלוקת הכסף הנוטצא ברשות הממשלה, ולדעת
ניקון זה הוא הכרחי, ולטובתנו. מחנכתנו לדאוג לא רק לחקלאות, אלא גם לאינטיגנצי
זעזעו, ששום מדינה נאורה ותרבותית לא תיכון בלעדיה. אבקש רק לקבל את כל
הפרטים בכתב.

ז. רוסק:

הייתי רוצה לשמוע מהד"ר ברגמן על רצינות
הצעותיו. או שזוהי הצעה רשמית, שהוא מוכן
להילחם עליה, או שהוא מוסר לדינו את גורלו של הניכוח. ההצעה על 50% הושמעה
פעם הראשונה על ידי מר נפתלי, כשהיה חבר ועדת הכספים.
גם אני שותף לבקשה שימצאו לנו בהקדם את כל
חומר והפרטים בכתב.

ח. גורי:

כל סיעה תקבל אחרי-הצהרים לוח אחד של ההצעות
האחזרונות הללו.
ברצוני להזכיר לחברי הוועדה שבשעה 14.30 היום
נתקיים ישיבת ועדת המשנה לענייני מס-הכנסה. בנוגע לגביית המס מקיבוצים ובעניין
ההצעה על הצבא והמטרה.
הישיבה סגורה.

(הישיבה נועלה בשעה 13.00)